

## Vad hände sen? Våld, trygghet och tankar om en annan framtid efter oroligheterna i Husby 2013

Marcus Lauri & Paulina de los Reyes

**SAMMANDRAG:** Vad hände efter oroligheterna i Husby 2013? Med avstamp i Stuart Halls begrepp konjunktur (*conjuncture*) och utifrån intervjuer med boende i Husby, analyserar Marcus Lauri och Paulina de los Reyes i sin artikel oroligheternas efterspel och de möjliga utvecklingsvägar som kunde ha lett till en annan situation än den vi ser idag. Deras analys visar att oroligheterna skapade en diskursiv öppning där myndigheters, polisens och politikernas förståelser av våld och trygghet tillfälligt utmanades, men denna öppning stängdes igen när de boendes röster tystades i det offentliga samtalet. Idag utgår den dominerande diskursen om förorten återigen från etablissemangets perspektiv även om den fortfarande utmanas av gräsrotsaktivister som hävdar att förekomsten av våld och tillgång till fysisk och ekonomisk trygghet är beroende av var man bor och var man befinner sig i den sociala hierarkin. Lauri och de los Reyes drar därför slutsatsen att diskursen fortfarande är öppen och att framtida sociala kriser – konjunkturer – förmodligen kommer att ge utrymme för nya diskurser som kan leda till andra möjlighetshorisonter.

**NYCKELORD:** Husby; trygghet; polisvåld; upplopp; konjunktur; Stuart Hall.

**PUBLICERINGSHISTORIK:** Originalpublicering.

MARCUS LAURI är fil.dr i statsvetenskap och lektor i socialt arbete vid Mittuniversitetet.

E-POSTADRESS: marcus.lauri@miun.se

PAULINA DE LOS REYES är professor i ekonomisk historia vid Stockholms universitet.

E-POSTADRESS: paulina.de\_los\_reyes@ekohist.su.se

### FÖRSLAG PÅ KÄLLANGIVELSE:

Lauri, Marcus & Paulina de los Reyes (2021) "Vad hände sen? Våld, trygghet och tankar om en annan framtid efter oroligheterna i Husby 2013", i *Arkiv. Tidskrift för samhällsanalys*, nr 13, s. 51–70. <https://doi.org/10.13068/2000-6217.13.2>

© Författarna/Arkiv förlag & tidskrift 2021 (publicerad 16 juni 2021)

Artikeln distribueras enligt en upphovsrättslicens från Creative Commons: erkännande, icke-kommersiell, inga bearbetningar, som medger icke-kommersiell användning och spridning i oförändrat skick så länge källan anges.

*Arkiv. Tidskrift för samhällsanalys* är en sakkunniggranskad vetenskaplig tidskrift för samhällsvetenskap och historia. Samtliga artiklar publiceras fritt tillgängliga på:

[www.tidskriftenarkiv.se](http://www.tidskriftenarkiv.se)

Beständig länk: <https://doi.org/10.13068/2000-6217>

Den här artikeln finns tillgänglig i följande format:

PDF: via beständig länk, <https://doi.org/10.13068/2000-6217.13.2>

TRYCK: ingår i bokutgåva av numret, ISBN: 978 91 7924 358 6

Grafisk utformning och sidnumrering är identisk i pdf och tryck.

Samtliga artiklar i nr 13 (2021) nås via beständig länk,

<https://doi.org/10.13068/2000-6217.13>

*Arkiv. Tidskrift för samhällsanalys*

ISSN: 2000-6217 (för elektronisk resurs)

ISSN: 2000-6225 (för tryckta nummer)

*ges ut av*

Stiftelsen Arkiv för främjande och spridning  
av samhällsvetenskaplig och historisk forskning

*genom*

Arkiv förlag & tidskrift

Box 1559

SE-221 01 Lund

BESÖK: L Gråbrödersg 3 c, ipg

TEL: 046-13 39 20

ARKIV FÖRLAG: [arkiv@arkiv.nu](mailto:arkiv@arkiv.nu) · [www.arkiv.nu](http://www.arkiv.nu)

TIDSKRIFTEN ARKIV: [red@tidskriftenarkiv.se](mailto:red@tidskriftenarkiv.se) · [www.tidskriftenarkiv.se](http://www.tidskriftenarkiv.se)

ANSVARIG UTGIVARE & CHEFREDAKTÖR: Sven Hort

ADMINISTRATIV REDAKTÖR: David Lindberg

REDAKTÖRER: Per Dannefjord, Lisa Kings, Zhanna Kravchenko,

Anna-Maria Sarstrand Marekovic

# Vad hände sen? Våld, trygghet och tankar om en annan framtid efter oroligheterna i Husby 2013

MARCUS LAURI & PAULINA DE LOS REYES

## Inledning

Den 13 maj 2013 bryter sig fyra piketpoliser in i en lägenhet i Stockholmsförorten Husby för att hantera en situation där en äldre man syns vifta med kniv på sin balkong. Insatsen leder till att polisen skjuter 69-åriga Lenine Relvas-Martins och han avlider kort därefter (SVT 2014). I denna artikel analyseras efterspelet till denna händelse med fokus på vilka utvecklingsvägar som kunde ha lett till en annan situation än den vi ser idag.

Kort efter Lenine Relvas-Martins död informerar polisen om händelsen på sin hemsida men uppger där att mannen dött på väg till sjukhus för vård samtidigt som grannar och nyfikna som samlats nedanför familjen Relvas-Martins lägenhet ser att kroppen transporteras från platsen i en likbil flera timmar efter skjutningen (Sveriges Radio 2013). Polisens agerande föranledde boende i området att kräva en oberoende utredning och en offentlig ursäkt till den dödade mannens familj. Den lokala ungdomsorganisationen Megafonen anordnar med anledning av detta en demonstration mot polisvåldet på Kista torg (Megafonen 2013).

Fyra dagar efter demonstrationen, på kvällen den 19 maj, utbryter oroligheter som i medier betecknas som ”kravaller” och ”upplopp” (de los Reyes m.fl. 2014). Bilar sätts i brand och offentliga fastigheter vandaliseras samtidigt som polisen utökar sin närvaro i Husby och på

hela Järvafältet. Efter stenkastning mot polisen trappas polisens insats upp ytterligare, nu med piketstyrkor och hundar, bland annat för att skingra människor som samlats på torget i Husby centrum (de los Reyes & Hörnqvist 2016). Oroligheterna, som pågår i sex nätter, följdes av en intensiv rapportering i såväl svenska som internationella medier. Debatten dominerades av polisens uttalanden och politikerns utfästelser (Boréus 2016). De boende som kommer till tals i medierna uttrycker delvis olika versioner av oroligheternas bakgrund och förlopp men de berättelser som förmedlas är ofta fragmenterade och i linje med en förskriften medial dramaturgi (de los Reyes & Hörnqvist 2016). Ett tydligt undantag var den lokala organisationen Megafonen som morgonen efter att oroligheterna startade kallade till en presskonferens. Megafonen såg oroligheterna som en reaktion på en långvarig konflikt mellan polisen och de boende, en konflikt som nu hade resulterat i ett dödsfall. Vidare hävdade Megafonen att denna konflikt hade sin grund dels i samhällets strukturella ojämlikhet och dels i den diskriminering och rasism som många Husbybor möter i samhället (se de los Reyes 2016).

Händelserna 2013 föranledde att frågor om våld och (o)trygghet i svenska storstadsförorter kom att stå i centrum för den mediala uppmärksamheten. Nu är våld och (o)trygghet i samband med andra döds-skjutningar åter i fokus och i den mediala rapporteringen och den politiska debatten talas nu om "gängkriminalitet" samtidigt som de boendes situation förpassas till ett sekundärt plan. Lokala organisationer samlas återigen och försöker definiera strategier grundade i erfarenheter av att leva i förorter i en situation där konflikter med dödlig utgång drabbar allt fler familjer. Många undrar varför myndigheter är passiva när så många dör och otryggheten breddar ut sig. Organisationen Förorten mot våld, som bildades år 2016 som en reaktion på att "alltfler mördats i socioekonomiskt utsatta områden" (FMV 2019), kräver bland annat att en haverikommission inrättas så att det är möjligt att undersöka hur det preventiva arbetet mot våldet kan organiseras och hur samhället kan ge stöd till familjer, grannar och bostadsområden som drabbats. De förslag som kommer från politiska partier handlar dock oftast om "hårdare tag". Ett exempel på en sådan ambition är regeringens "34-punktsprogram mot gängkriminaliteten", där man i samband med presentationen

av programmet hävdade att ”I Sverige ska alla vara trygga, oavsett var man bor” (Regeringen 2019). Oppositionspartierna har också lanserat förslag i liknande riktning (se t.ex. Moderaterna 2020). En överväldigande majoritet av åtgärdsförslagen handlar om straffskärpningar och större befogenheter och fler tvångsmedel till rättsväsendet.

Även om det 2013 fanns röster som ifrågasatte dominerande diskurser om farliga förorter och krav om ”hårdare tag”, ser vi idag att föreställningar om våldsamma och otrygga förorter har etablerats både politiskt och medialt. Då som nu finns det vitt skilda problembilder; å ena sidan en offentlig diskurs som fokuserar på problematiska gängkulturer, normaliserat våld och allmän otrygghet, å andra sidan lokala organisationer, aktivister och boende som hellre pratar om ojämlikhet, diskriminering och blockerade politiska kanaler. Då som nu ser vi också att officiella representationer och åtgärdsplaner tar föga hänsyn till de boendes kunskaper, erfarenheter och problembilder. Även om Husbyhändelserna 2013 markerar en vändpunkt då olika tolkningar av oroligheterna och dess bakomliggande orsaker kom till uttryck kan vi idag konstatera att de boendes röster har försvunnit från den offentliga debatten. De politiska åtgärder som följt efter oroligheterna har utgått från de styrandes perspektiv. Förväntningar på jämlikhet, trygghet och demokratiskt inflytande har krossats av åtgärder som utgår från stigmatiserande och kriminaliserande föreställningar om förorter. Våld och otrygghet blev kännetecknen för Sveriges fattiga förorter, men också egenskaper som alltför ofta associeras till människor som ses som annorlunda, farliga och kulturellt avvikande. Varför blev det så? Och vad hade hänt om de boendes röster hade hörtsammats? Vi vill i denna artikel gå tillbaka till den analys och de förslag som formulerades av de boende och av lokala organisationer efter oroligheterna 2013 för att ställa frågan om andra, alternativa utvecklingslinjer hade varit möjliga. Med avstamp i Stuart Halls (1978) begrepp konjunktur (*conjuncture*), som betecknar ett specifikt moment av social antagonism där nya möjligheter att tolka och förhandla om ekonomiska och politiska motsättningar kan resultera i en omstrukturering av relationerna mellan styrande och styrda, vill vi undersöka vilka möjligheter att politisera den sociala kris som uppenbarade sig i och med oroligheterna. Genom att ta fasta på den diskursiva

kamp som utspelade sig efter Husbyhändelserna vill vi lyfta fram de boendes tolkningar, problembilder och framtidsutsikter för att identifiera möjliga utvecklingsvägar som kunde ha lett till en annorlunda situation än den vi ser idag.

Vi kommer i nästkommande avsnitt presentera det empiriska underlaget för analysen i denna artikel. Därefter redogör vi för vår teoretiska positionering och förhållandet till nuvarande forskningsläge. I ett efterföljande avsnitt undersöker vi de problembilder och framtidsutsikter som kan utläsas av intervjuer med de boende som gjordes i samband med Husbyhändelserna år 2013 och utforskar de olika handlingsmöjligheter som öppnas utifrån dessa diskurser. Artikelns fjärde avsnitt ger ett nutidsperspektiv på situationen i Husby, där vi lyfter fram lokala röster som reflekterar över de förändringar rörande de boendes trygghet som inträffat efter oroligheterna 2013. I det avslutande avsnittet sammanfattar vi artikeln och presenterar teoretiska reflektioner utifrån vår analys.

## Analytisk metod och empiriskt material

Ett par veckor efter oroligheterna i Husby i maj 2013 genomförde vi tillsammans med en grupp forskare vid Stockholms universitet ett trettiotal intervjuer med boende i Husby som befann sig på gatan under de aktuella händelserna. Vi intervjuade också ytterligare ett tiotal personer som av arbetsskäl hade insyn i situationen i Husby. Intervjuerna spelades in och transkriberades. Intervjupersonerna bodde, arbetade eller studerade i Husby och många var djupt engagerade i allmänna samhällsfrågor och lokala politiska frågor. Studien inspirerades av projektet "Reading the Riots" som London School of Economics tillsammans med tidningen *the Guardian* genomförde om protesterna i London 2011. Projektet "Reading the riots" kom till som ett alternativ till traditionell medierapportering och som ett försök att bidra till debatten om vad som behövde göras för att förhindra liknande händelser i framtiden. Den studien byggde på ett stort antal intervjuer med personer som deltog i upploppen. Syftet med vår studie var att direkt efter oroligheterna samla berättelser från människor som var på plats och att lyfta fram de boendes perspektiv på dessa händelser. Analysen i denna artikel baseras på en

omläsning av intervjumaterialet från 2013, som vi här tolkar i relation till utvecklingen sedan dess och med fokus på de intervjuades problembilder och framtidsutsikter rörande förekomsten av oroligheter i fattiga stadsdelar.<sup>1</sup> Därutöver har vi under hösten 2019 intervjuat två personer engagerade i nätverket ”Förorten mot våld” och som har lång erfarenhet av gräsrotsarbete i Järva. Dessa informanter benämns i texten A och B. Vi har bett dessa personer att berätta om utvecklingen efter oroligheterna 2013 och att resonera om våldets orsaker i ett bredare samhällspolitiskt landskap.

## Tidigare forskning och teoretisk positionering

Oroligheterna i Husby har diskuterats utifrån skilda ståndpunkter som på olika sätt förhåller sig till den politiska dimensionen av dessa och liknande händelser. Megafonens framträdande roll i samband med oroligheterna bidrog till att många såg oroligheterna i ljuset av en politisk konflikt som representerades av framväxande politiska subjekt. Vissa författare utgår därför från ett folkrörelseperspektiv som tar fasta på de lokala organisationernas agerande under oroligheterna och söker identifiera politiska subjekt som kan representera förorterna (se t.ex. Sernhede, Rosales & Söderman 2019). Begreppet ”Ortenrörelse” beskriver i detta sammanhang inte bara en specifik politisk situation utan också ett politiskt projekt som formuleras utifrån den utsatthet som karakteriserar levnadsvillkoren i svenska förorter.

I ett internationellt perspektiv är dessa händelser inte unika. I Lyon 1992, Paris 2005 och London 2011 utbröt liknande oroligheter efter polisiära ingripanden med dödlig utgång och även kring dessa händelser pågick en kamp om hur händelserna skulle förstås (se t.ex. Dikeç 2011, Beauzamy & Naves 2006, Gilroy 2013). Med avstamp i oroligheter runt om i Europa som presenterar samma explosiva karaktär som i Husby, har Thörn, Mayer och Thörn (2016) definierat dessa fenomen som urbana uppror (*urban uprising*), som i olika kontexter artikulerar ett kollektivt missnöje mot nyliberalismens rumsliga konsekvenser i urbana miljöer.

1. De informanter vi citerar här refereras till med samma nummer som i tidigare publikationer på samma material (se t.ex. de los Reyes & Hörnqvist 2016).

Kombinationen av rumsliga och strukturella faktorer ses ur detta perspektiv som avgörande för att förstå såväl det tidsmässiga händelseförloppet som den territoriella spridningen av urbana uppror. Den politiska dimensionen problematiseras också i analyser som tar fasta på ett brutet kontrakt mellan (välfärds)staten och medborgare. Detta kontraktsbrott associeras till en position som rasifierade *kvasi-medborgare*, vilka förnekas inte bara rätten att tillhöra nationen utan också möjligheten att ta del av välfärdssamhällets löften (Hörnqvist 2016).

Alla dessa förklaringar pekar mot en kollektiv upplevelse av exkludering, utsatthet och orättvisa som manifesterar sig i samordnade aktioner men som inte nödvändigtvis har en förändringsagenda. Medan närvaron av ett politiskt subjekt tas för given i vissa studier, problematiserar andra vad som utlöser ett kollektivt svar på ett politiskt problem.

Oroligheternas politiska dimensioner kan således återfinnas i de omständigheter som leder till dessa oroligheter, och i de reaktioner de får av det omgivande samhället. Vår tidigare undersökning i Husby visade att ojämlika levnadsvillkor, blockerade demokratiska kanaler och förekomsten av exkludering, diskriminering och rasism framstod som viktiga bakomliggande faktorer till sociala oroligheter. Dessa villkor kanaliseras inte nödvändigtvis i politiska subjekt med en tydlig förändringsagenda utan resulterade snarare i spontana protesthandlingar som tillfälligt legitimerades av en kollektiv känsla av svikna löften om jämlikhet, trygghet och välfärd (de los Reyes & Hörnqvist 2016).

Vår tidigare undersökning i Husby pekar inte bara på hur den rådande ordningen opererar på strukturell nivå utan också på hur denna ordning utmanas av den gemenskap som kännetecknar stadsdelen och av den trygghet som kollektivet erbjuder i brist på stöd från samhällets institutioner. En viktig komponent i denna självbild utgörs av berättelsen om Husbyandan, det vill säga ett narrativ där invånarna själva definierar sina levnadsvillkor, betonar dess styrkor och utmanar rådande bilder av en stigmatiserad förort (González Arriagada 2016). Gemenskapen opererar i detta sammanhang både som en identitetsmarkör och som ett skydd mot en omgivning som diskriminerar och marginaliserar.

Bortom de strukturella problem som leder fram till oroligheterna och de politiska visioner eller den handlingsförmåga som kan tillskri-



vas lokala organisationer, är det viktigt att gå tillbaka till aktörernas problembilder och förväntningshorisont när dessa händelser ägde rum. Det innebär bland annat att problematisera oroligheternas historiska betydelse och att undersöka andra möjliga utvägar. Utifrån detta perspektiv är oroligheterna i Husby inte enbart en i raden av liknande händelser eller ett resultat av en predestinerad utveckling. Vi ser den i stället som en historisk konjunktur och som ett uttryck för sociala antagonismer som kunde ha lett till andra politiska lösningar och en annorlunda utveckling än den vi ser idag. Genom att använda Stuart Halls begrepp konjunktur i denna bemärkelse vill vi också rikta sökarljuset mot krisens produktiva dimensioner och undersöka vad en icke-deterministisk analys kan säga om hur Husbyhändelserna *kunde* ha utvecklats. I linje med Stuart Hall ser vi att samhälleliga kriser är en förtätning av konflikter och således:

Ögonblick av potentiell förändring där utgången är oviss. Det kan bli så att samhället utvecklas i en riktning som bara ger en ny version av samma (Margaret Thatcher till John Major?), eller en något förändrad version (Margaret Thatcher till Tony Blair); eller så kan förhållandena omvandlas radikalt. (Hall & Massey 2010, s. 57, vår översättning).

Utifrån denna utgångspunkt ställer vi frågan om utgången för den kris som avspeglades i oroligheterna 2013 var given. Kunde den sluta på andra sätt än den fördjupade kris som vi ser idag, med ökad otrygghet, växande brottslighet och en alltmer etablerad stigmatisering av fattiga förorter? Många studier hittills har undersökt oroligheternas bakomliggande orsaker, händelseförlopp och följder för tryggheten i förorter. Andra har identifierat aktörer, drivkrafter och förändringsmöjligheter. I den här artikeln vill vi i stället utgå från den förväntningshorisont som skymtades hos våra intervjupersoner för att därifrån identifiera konturerna för de möjligheter som öppnades under dessa dagar i maj 2013.

## Berättelser om våld, (o)trygghet och gemenskap

Jag och Rami stod nedanför vår balkong under den andra nattens kravaller när mamma ropade på oss i förtvivlan. Hon stod på balkongen och skrek till oss. När vi kom upp stod hon vid ytterdörren och grät med ett baseballträ i handen. ”Bagdad, det här är som Bagdad”, upprepade hon. ”Ingen av er går ut igen”, sa hon och föll ihop vid dörrgaveln. (Al-Khamisi 2015, s. 163)

Mamman i berättelsen är inte ensam om sina traumatiska krigsminnen. Krigsassociationer återkommer ofta när intervjupersonerna berättar om nätterna under oroligheterna. Somliga talar om en generell stämning som påminner om tidigare krigserfarenheter medan andra associerar till ett krigstillstånd när de berättar om rädslan, osäkerheten och otryggheten under dessa dagar.

Folk var fruktansvärt rädda liksom. Det var det närmaste krigsscener som jag har upplevt. Folk var rädda för att det var rusningar både av ... då ... ja, de som vandaliserade, och av poliser som försökte komma åt dem liksom. (Intervju 2)

Den kvällen ... det var första gången ... jag har bott i Husby hela mitt liv ... det var första gången jag någonsin kände mig otrygg i Husby och det var tyvärr av polisens närvaro ... Inte utav någon annan ... Du vet inte vem du ska ringa när det är polisen som slår dig ... (Intervju 26)

Även om många blev chockade över polisens agerande under dessa nätter, kopplas polisens återkommande ingrepp i stadsdelen också till en känsla av otrygghet i vardagen. Flera intervjupersoner placerar händelserna i Husby i ett längre tidsperspektiv där tidigare erfarenheter av krig gör sig påmindra men också vardagsupplevelser i Sverige där relationen till myndigheterna har präglats av känslor av hot och återkommande trakasserier:

Först började det med nedskärningarna, sen kom REVA och sen kommer döds-skjutningen. Det var de här tre olika processerna som leder till en viss frustration hos människorna. En viss maktlöshet att inte kunna göra, förändra sitt område till något bättre utan att se att det går tillbaka i tiden istället. (Intervju 28)

Under lång tid har unga killar varit föremål för polisens trakasserier. Rasifierande diskurser om förorter har också konstruerat kön och ålder

till identitetsmarkörer för farliga människor. Dåvarande statsminister Fredrik Reinfeldt tvekade inte att beskylla ”unga män som tror att man kan och bör förändra samhället med våld” för oroligheterna i Husby (de los Reyes 2016, Lundström 2018). Under en pressträff kallad av den lokala organisationen Megafonen efter oroligheternas första natt beskrivs hur en hel stadsdel blir utsatt för polisbrutalitet:

Lukten av rök spred sig igenom bostadsområdet och ledde till att många av oss tog oss ut på Husbys gator av nyfikenhet, vi möttes av maskerade poliser i hjälm med hundar och dragna batonger. Polisen gick till attack mot de boende som hade samlats på torget. Försvarslösa människor blev slagna med batong och bortjagade från sitt eget område. Vi hade helt enkelt inte längre rätt att vistas där vi ville, utanför våra egna hem. Vi hade inte heller rätt att ifrågasätta polisens metoder och deras respons eller att springa efter oss och ge igen från flera olika håll med sina hundar och batonger. Urskillningslöst slog polisen mot ungdomar, föräldrar som hade samlats på torget, och även mot stadsdelens egna fältassistenter. (Megafonen 2013)

Den otrygghet som skapas av polisens agerande hanteras av de boende med strategier som siktar på att skydda de som anses mest sårbara. En av våra informanter berättar:

Jo, alltså 16-åringarna blev ju hemskickade på direkten. De som var alldeles för små blev ju hemskickade. Jag blev hemskickad senare mot kvällen också, för man ... tänkte, det är kanske inte så bra för dig som tjej att vara kvar ute ... Du är mer utsatt som kille i polisens ögon, självklart ... Men det var väl mer det att ... som kille från förorten så är du, så hamnar du i konfrontationer med polisen oftare än vad vi har. (Intervju 26)

I denna berättelse är det de boende som står för tryggheten och skydd mot ett övervåld från myndigheterna. Informanten förmedlar en förståelse av polisens våld som bekönat, det riktas i första hand mot killar. Detta gäller även erfarenheten av att konfronteras med polisen, därför var det viktigt att skydda tjejer och minderåriga från polisens attacker. Det tål att noteras att informantens uppfattning inte associeras till en essentiell egenskap utan snarare till en brist på erfarenheter som ännu inte gett möjligheter att lära sig hur en ska hantera polisvåldet. Omsorgen om varandra är påtaglig i berättelserna. Detta gäller inte bara konfrontationen med polisen under de nätterna som oroligheterna pågick.

Även när det handlar om otrygga försörjningsvillkor eller bemötande av andra akuta behov återkommer en berättelse som lyfter fram grannskapets gemenskap som (enda?) källa till trygghet:

Vad ska jag säga till dig? Vi har inga pengar. Vi har inga företag. Vi har inga bilar. Vi har ingen rikedom. Ingenting alls. Så, vad är det vi har kvar? Jo, det är familjen. Jag har förlorat allt förutom min familj. Jag bor i en lägenhet där min mamma måste låna pengar för att betala hyran. Och vi lever i Sverige! Hon lånar pengar för hyran. Och man bor i Sverige. Det var inte den drömmen vi hade när vi kom hit. Det var inte det här livet. (Intervju 7)

Vi är folk som är uppväxta härifrån och vi backar varandra. Det går inte att lita på samhället, för vi vet ju hur de funkar, så vi får göra det själva. Behövs det sådant, vi har sådant, behövs det sådant, vi har sådant. Behövs det prata, vi har det också. Vi löser det själva. (Intervju 11)

Av dessa berättelser kan vi identifiera en polariserad bild där gemenskapen bland Husbyborna representerar trygghet och tillit, medan kontakterna med det omgivande samhället beskrivs som otrygg på grund av diskriminering, polisens trakasserier och känslan av en förvägrad tillhörighet. Det är också denna bild, där de strukturella orsakerna till oroligheterna betonas av våra informanter, som präglar de framtidsprognoser som förekommer i intervjuerna.

Så länge vi har utsatta människor kommer det fortsätta. Alltså inget snack om den saken. Sedan när det händer eller vad som utlöser det nästa gång, det vet vi inte. Men jag tror inte att det tar stopp där. (Intervju 3)

Oroligheterna ses som ett uttryck för ett ackumulerat missnöje som inte tog slut när bränderna släcktes. I det sammanhanget kan oroligheterna också ses som en vändpunkt som inte bara öppnade för framtida upprensningar av ett kritiskt läge utan också som en förhoppning om att det finns andra möjligheter.

Man ville att hela ens liv skulle förändras. Var och ens enskilda liv i förorten skulle förändras och att förorten i generella drag skulle förändras, liksom. Att man inte skulle satsa i Kista att man skulle komma tillbaka till Husby och satsa i Husby. Att man skulle öppna Akallas bibliotek igen sådana där saker, jag tror det var det man hoppades på. Liksom, att man skulle lägga av med nedrustningar och skulle börja återbygga förorterna istället för att nedrusta dem och förflytta

alla saker till en annan plats. Så att de som är i förorten måste ta sig tid för varje sak, liksom. Typ sådana saker hade man hoppats på tror jag men det var, det är inget som jag ser idag liksom. Det är inget som har hänt. (Intervju 12)

Informantens förväntningshorisont handlar inte om omvälvande förändringar, utan om att få tillbaka resurser som tidigare fanns i Husby; att biblioteket skulle öppna igen, att stoppa nedrustningen och så vidare. Protesterna identifieras med en möjlighet att få slut på den utvecklingen som under de senaste åren medfört en utarmning av vardagen. Det är därför inte konstigt att de flesta av de intervjuade betonar att den pågående nedrustningen måste stoppas om framtida protester bland ungdomar ska undvikas. Denna framtidsprognos som vid första anblicken kan uppfattas som pessimistisk, kan också läsas som en förhoppning om att det fanns en tidpunkt då en förändring var möjlig. I det perspektivet är de lokala organisationernas kunskaper och erfarenheter centrala för att kunna åstadkomma en förändring.

Vi bor här, vi har erfarenheten och vi har lösningarna också. Det gäller bara att lyssna på oss. Sedan vill vi ha en haverikommission, att man skapar olika grupper där vi kan ha forskare men också personer från våra områden som är experter. (Sveriges Radio 2017)

## Vad hände sen? Röster om våld, trygghet och förlorade möjligheter

Sex år har förflutit sedan oroligheterna i Husby år 2013, när vi intervjuar två aktivister som har varit engagerade i Förorten mot våld (FMV) sedan nätverket startades. Vi frågar vad som hänt sedan dess.

Det som hände va ju att efter upploppet så ... engagemanget dog inte, utan folk blev utbrända. Folk hade ingen ork att fortsätta vidare medan vi var en liten klick som hade precis börjat som kände: vi vill ändå göra mycket, men majoriteten stannade kvar där bak för de orkade inte mer. (Informant A)

Enligt A hade engagemanget kring oroligheterna inneburit en hög personlig uppoffring för medlemmar i de lokala organisationerna. Men när de som varit aktiva inte orkade längre, blev en ny grupp aktivister engagerade i de problem som förblev olösta och som i många fall förvärrats.

Vi har ju hamnat i ett läge där saker och ting är på en annan nivå och det kommer bara gå uppåt liksom. Och det är ju det som har hänt liksom i vårt område. Det är en situation som inte går att kontrollera, en situation där många ... man vill gärna inte veta vad som händer för det är så komplext. (A)

Informanterna anser att våldet har blivit grövre än tidigare och menar att det har gått ner i åldrarna och nått nya dimensioner under de senaste åren. En grundläggande skillnad mot tidigare är tillgången på skjutvapen. Tillgången till vapen av olika slag gör att konfrontationer och konflikter lätt urartar och får mycket allvarligare konsekvenser. Ett exempel på detta är en tragisk händelse som A bevittnade.

Jag var med när ... ett tiotal ungdomar knivhögg två andra ungdomar i Hjulsta. Jag såg inte själva händelsen, men jag såg förloppet liksom att plötsligt händer det saker och så springer ett antal ungdomar ut från en port och det enda jag hör är att några skriker och sen så springer jag upp bara för att, alltså jag reagerade bara att nu måste jag kolla vad som pågår och så hittade vi då ... eller jag och en till granne ... två killar på golvet i en korridor som hade blivit knivhuggna. Jag tror att de fick mellan åtta och tolv, vad heter det, hugg i flera delar av kroppen.

Bakgrunden till denna händelse var att ett gäng stoppat en kille för att kräva en cigarett, när de inte fick som de ville utvecklades detta till trasslerier som ledde till att både killen och hans bror blev knivhuggna. Det våld som beskrivs kommer snabbt till ytan och drabbar inte bara de som är direkta offer utan också de som bevittnar våldshändelser.

Startskottet till mobiliseringen som ledde fram till grundandet av FMV var när två bröder sköts till döds på ett café i (det till Husby angränsande) Rinkeby centrum. En händelse som skakade de boende men som knappast kan betraktas som ett undantag, menar informant A:

Det var några killar som sköt en kvinna i Tensta till exempel som dog på grund av skadorna. Innan det hade man också kört på en liten flicka för man körde som galningar, hon dog också. Och sen finns det flera händelser ... när de här två killarna blev skjutna och det var liksom mitt på en vardag när det var liksom middagstid och folk sitter och ska ha det trevligt, och plötsligt blir skjutna där framför alla då kände vi att nu har vi passerat alla gränser som man kan tillåta sig.

A berättar att detta händelseförlopp ledde till att många kände att det hade gått för långt. Hundratals boende samlades efter skjutningen och ställde en gemensam fråga:

Vi måste göra nånting åt det här, vi kan inte bara låta det passera ... föräldrar, föreningar, moskéer, ja alla möjliga [undrade]: ”Vad gör vi nu?” (A)

Så småningom bildas FMV med ambitionen att med bred förankring i lokalsamhället lyfta fram ett strukturellt perspektiv för att kunna erbjuda en förklaring till ”varför vi är där vi är idag” och formulera en kravlista med åtgärder riktad till ansvariga politiker, berättar informant B. Varför behövs en förklaring? undrar vi, och B utvecklar sina tankar:

Det är strukturellt våld som man utsätts för på olika plan. Det kan vara institutionaliserat våld, som våld från polisen eller ordningsmakten, det kan vara politiskt våld i form av nedskärningar och en väldigt polariserad debatt [...] det är på grund av det strukturella våldet som vi nu ser symptomen, det vill säga, att ungdomar skjuter varandra är ett symptom på det strukturella våld som vi har utsatts för.

Som det framgår av citatet ser B skjutningarna som ett symptom på en generell våldssituation som inbegriper institutionella svar från ordningsmakten och strukturella orsaker i form av ekonomiska nedskärningar. A kompletterar B:s analys och använder begreppet symboliskt våld för att beskriva de förklaringar som cirkulerar, som fokuserar ”individens istället för strukturen”.

Informanternas analys kan knytas till vad Žižek (2008) kallar systemiskt våld; ett tillstånd som rör samhällsstrukturens inneboende logik och (re)producerar ojämlikhet inom ramen för det ekonomiska systemet. Talet om symboliskt våld rör stigmatiserande beskrivningar som beskyller människor i fattiga stadsdelar för deras utsatta position. A ser i citatet nedan ett samband mellan en avhumaniserande diskurs som normaliserats och ett bristande intresse för de liv som spillas i svenska förorter. Idén om våldets olika dimensioner fanns också i Megafonens analys av oroligheterna 2013 (se de los Reyes 2016). FMV har gjort detta synsätt till en utgångspunkt för den strategi som idag lyfter fram relationen mellan en förvägrad (nationell) tillhörighet och försämrade levnadsvillkor för förortens barn:

Det är *våra barn* som dör. Barn från *Sverige* som dör och det är inte barn från förorten. För det är då man gör den här skiljelinjen direkt, både i den mediala debatten men också i det politiska att det är förortsbarn så att då, de är mindre värda, det är inte så viktigt. (Informantens emfas har kursiverats)

Informanten beskriver ett Sverige där värdet på ett människoliv inte är lika för alla utan betingat av vems liv det handlar om och var detta liv spillts. För att understryka betydelsen av ett generellt människovärde, och kringgå den avhumanisering som drabbar (rasifierade) unga människor i svenska förorter, poängterar FMV att det är *barn från Sverige*. Det symboliska våldet, menar informanten, är kopplat till ett icke-erkännande av förortens barn som människor berättigade till trygghet och människovärde.

A uppger att hon i debatter brukar kräva en tydligare definition av trygghetsbegreppet eftersom hon ser att dess betydelse skiftar beroende på vem eller vilka det gäller. B säger att varningsklockor ringer när han hör begreppet och ofta bemöter det med frågan: ”Vad menar du med trygghet?”

Trygghetsbegreppets betydelsekamp har också uppmärksamats av FMV, bland annat i ett seminarium som de anordnade under den så kallade Järvaveckan 2018: ”Trygghet – för vem?” Seminariet hade som utgångspunkt att trygghet betyder olika saker i olika kontexter och att rätten till trygghet är villkorad till vem man ”är” och var man bor. Informant B utvecklar detta genom att framhålla samhällets skyldighet i att skapa en trygg grund för alla barn, så de kan forma sina egna liv:

Skola, möjlighet till en bättre utbildning, jämlik utbildning. Rätten till en meningsfull fritid. Rätten till, ja ett tryggt hem. Att inte behöva leva trångt. [...] Så det är det som är trygghet för mig.

I citatet ovan beskrivs tryggheten främst i relation till ojämlika materiella villkor men aspekter som meningsfull fritid och bra utbildning indikerar förväntningar som går utöver rent materiellt välstånd. B:s resonemang om trygghet sätter fingret på begreppets karaktär av flytande signifikant, ett begrepp utan fastslagen mening, öppet för olika betydelser (Laclau & Mouffe 2008). Båda informanterna tycks tänka i liknande termer. På samma sätt som A förväntar sig ett förtydligande när begreppet dyker



upp i jobbsammanhang, påpekar B sin vanliga reaktion och ger oss också sin egen förståelse. Trygghet framstår i detta sammanhang både som en förväntning och som ett ideal om ökad jämlikhet som definieras annorlunda beroende på vem och var det diskuteras. Informant B:s fokus på ekonomiska aspekter av trygghet indikerar att trygghet kan politiseras utifrån förväntningar om en välfärd som ska vara tillgänglig för alla. Bortom dessa anspråk på jämlika materiella villkor lyfter informant A fram andra betydelser av trygghet när hon berättar att hon känner sig trygg där hon bor och att detsamma gäller hennes vänner och bekanta, för där ”känner man sig hemma, du vet hur du kan röra dig, du vet hur du kan gå.” (se också González Arriagada 2016). Den största otryggheten med att vistas ute, som informant A relaterar till, handlar om att röra sig utanför det egna bostadsområdet, framförallt i Stockholm city, för det är där man som rasifierad kvinna riskerar att utsättas för att bli ”nedspotad, puttad och trakasserad” av nazister.<sup>2</sup>

Informant A bidrar med ytterligare nyansering av trygghetsbegreppet och menar att föräldrarnas ekonomiska förutsättningar och sociala nätverk är viktiga trygghetsfaktorer för barn och utan dem finns risk att de ”hamnar i utanförskap”, till exempel för att man inte klarar av skolan, eller hamnar utanför arbetsmarknaden. Hon menar att ”i våra egna områden” så saknar majoriteten av barnen hälften av dessa trygghetsfaktorer och att denna brist på trygghet får effekter i psykisk ohälsa, droger och våld. Vad som blir tydligt här är alltså att trygghet betyder så mycket mer än att slippa skjutningar i sitt bostadsområde. Informant A utvecklar:

Samhällsservice som bibliotek, ungdomsgård, skola är otroligt viktiga platser för våra barn som lever i utsatta situationer. Det kan va att föräldrarna mår psykiskt dåligt eller är arbetslösa eller traumatiserade eller inte finns överhuvudtaget eller de behöver jobba två pass per dag och kanske knappt ser sina barn och så vidare och så vidare. Sen kommer hela det här spektrum av trångboddhet, hur påverkar det barnet? Om vi lägger lager, på lager, på lager – om vi har ett barn som lever med alla de liksom aspekterna, vad händer då med det barnet?

2. Detta kan relateras till Sager och Mulinari (2018), som i sin studie lyfter hur rasifierade kvinnor och hbtq-kvinnor upplever att högerextrema trygghetsdiskurser och praktiker ger upphov till otrygghet.

De brister som informant A och B identifierat i sina analyser av barns uppväxt i socioekonomiskt segregerade och rasifierade områden pekar också tillbaka på problem som noterades redan vid tiden för oroligheterna (se citat ur intervju 12 ovan, s. 60–61). Nedmonteringen av välfärdsinstitutioner, förflyttning av bibliotek och avsaknad av fritidsgårdar lämnar många barn utan stöd. I ljuset av dödsskjutningarna och det upptrappade våldet kan man konstatera att förhoppningarna om att oroligheterna skulle kunna bidra till att bromsa nedrustningen i området inte har infriats. Informant A fortsätter:

Bland alla killar som har blivit mördade eller som har hamnat i kriminalitet så finns en väldigt tydlig liksom linje, att de kommer från trasiga familjer och har inte haft de bästa förutsättningar för att klara sig.

I citaten ovan uttrycks en förståelse av att händelserna har sin grund i strukturella orsaker men att det samtidigt kan finnas specifika orsaker som till exempel ogynnsamma familjeförhållanden, där vissa barn således blir särskilt utsatta.

Det komplexa och kontextuellt förankrade perspektiv på våld och (o)trygghet som tecknats ovan är i stora drag det perspektiv som FMV försökt nå ut med i sitt opinionsarbete. De båda informanterna berättar att de upplever sig har fått ett brett stöd i lokalsamhället för detta perspektiv och att det legat till grund för ett brett mandat att skriva fram en åtgärdsplan, en ”kravlista”. Även kravlistan fick brett stöd i lokalsamhället, och överlämnades till ansvariga politiker i olika sammanhang. Reaktionerna uteblev i stort, men de reaktioner som kom var negativa, berättar de båda informanterna. Bland annat har de fått höra att de med sin analys och kravlista ”skapar polarisering” och ”friskriver individen från ansvar”.

Sen så är det ju så att även om vi har organiserat oss och på olika sätt försökt engagera oss i den här frågan och vara en alternativ röst i opinionen och påverka debatten på olika sätt så är det ju så att läget har förvärrats sen vi började organisera oss. Skjutningarna har ökat. Det är fler som dör i dag än vad det gjorde då. Så rent resultatmässigt, i det vi vill uppnå vilket är att inga ska behöva dö, det har vi inte uppnått. Däremot [...] att vi har lyckats få till en annan röst som inte fanns där tidigare.

De förväntningar om förändring som väcktes under kravallerna dog redan när bilarna slutade brinna 2013. Intervjupersonernas analys och den bild som tecknas av dagens situation är minst sagt alarmerande. Problemen är inte bara kvar utan de ha blivit värre, grövre och drabbar både de unga som faller offer för våldet och vanliga invånare i fattiga förorter som riskerar att utsättas för andras våld. Mot den bakgrunden för FMV en kamp om problemdefinitionen, den kamp som Megafonen förde mot media, politiker och polisen 2013, och som fortfarande inte är avslutad.

## Avslutande diskussion

Vi har i denna artikel analyserat Husbyhändelserna som en historisk konjunktur och som ett uttryck för sociala antagonismer som hade kunnat leda till olika politiska lösningar och en annan utveckling än den vi ser idag. Utifrån vår analys kan dessa händelser läsas inte bara som en konflikt utan också som en öppning för olika utvecklingsvägar. Händelserna i Husby 2013, och den politiska konflikt som då exponerades, skapade också en diskursiv öppning där dominerande förståelser av våld och trygghet tillfälligt utmanades. Händelserna kunde då berättas om och förstås inte bara utifrån etablissemangets perspektiv utan också som ett uttryck för en strukturell (under)ordning; rasifierad uteslutning genom myndigheters utpekande, trakasserier och förvägran av rättigheter. Att lokala organisationers förklaringar till krisen ifrågasattes och marginaliserades innebar inte bara att alternativa problembilder ignorerades utan också ett misstänkliggörande av lokala aktörer och diskvalificerandet av deras förslag till lösningar.

Begreppet trygghet hade en central roll i den diskursiva kamp som då pågick. De berättelser som vi samlade in år 2013 identifierar polisen som ett allvarlig hot mot de boendes trygghet. Vittnesmål från de dramatiska dagarna då oroligheterna pågick varvades med berättelser om vardagsrasism och trakasserier från polisens sida. Dödsskjutningen av Lenine Relvas-Martins blev i detta sammanhang droppen som fick bägaren att rinna över, särskilt som polisen mörkade omständigheterna kring hans död. Känslan av otrygghet förstärktes i ett sammanhang där

representanter för samhällets ordning uppfattades som ett hot och som en fara för den personliga integriteten.

FMV:s berättelser hösten 2019 visar på en påfallande kontinuitet mellan förståelsen av händelserna 2013 och 2019, liksom bemötandet av dessa alternativa förståelser. Den öppna kamp om problemdefinition som under en kort period pågick efter händelserna 2013 kan därmed ses som en diskursiv öppning som dock låstes när de boendes problembilder och förslag på framtida lösningar inte fick gehör i det offentliga samtalet. Även om den dominerande förståelsen av våld och trygghet i förorterna idag också är relativt stabil, visar FMV:s berättelser att de trots allt formulerat en lokalt förankrad problembild som går på tvärs mot den dominerande tolkningen. Även om de själva menar att de inte lyckats påverka debatten visar deras berättelser att de trots allt lyckats formulera en kollektivt orienterad alternativ tolkning. Den dominerande diskursen om våld och trygghet i förorterna är således stark men det saknas inte röster som utmanar den.

FMV:s berättelser antyder också att för många boende i Husby är tryggheten situerad, det vill säga beroende av var man befinner sig i den sociala hierarkin. Otryggheten i form av hotet om våld är som störst utanför Husby bland annat genom risken för att utsättas för verbala och fysiska rasistiska trakasserier, men också när världen utanför, i form av framförallt polis, tränger in i Husby. Den situerade tryggheten syns också i FMV:s berättelser om ekonomiska nedskärningar, ojämlig tillgång till utbildning, arbete och boende vilket kopplas till förväntningar om en välfärd för alla.

Denna situerade trygghet tycks också bidra till att forma en kollektiv gemenskap baserad på ovan beskrivna erfarenheter av villkorade rättigheter, ojämlighet och diskriminering. En sådan lokal gemenskap erbjuder en annan form av trygghet, vilken samtidigt kan öppna för olika strategier för att hantera utsatthet. Utifrån analysen ser vi således inte utvecklingen som vi här tecknat som definitiv, linjär eller på förhand given. Snarare öppnar varje konjunktur för omförhandlingar av diskursen som kan leda till olika utgångar. FMV:s försök att förmedla andra problembilder än de dominerande, indikerar att alternativa sätt att hantera otrygghet och våld i förorterna fortfarande är aktuella.

## Litteraturförteckning

- Al-Khamisi, D. (2015) *Regnet luktar inte här: Ett familjeporträtt*. Stockholm: Atlas.
- Beauzamy, B. & Naves, M.C. (2006) "Förortsupploppen i Frankrike hösten 2005: Mediebevakning och tolkningskillnader". I: Kamali, M. (red.) SOU 2006:73, *Den segregerade integrationen*, Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering, s. 220–250. Stockholm: Fritzes.
- Boréus, K. (2016) "Husbyhändelserna i nyheter och politisk debatt". I: de los Reyes, P. & Hörnqvist, M. (red.) *Bortom kravallerna: Konflikt, tillhörighet och representation i Husby*, s. 69–99. Stockholm: Stockholmia förlag.
- de los Reyes, P. (2016) "Husby, våldet och talandets villkor". I: de los Reyes, P. & Hörnqvist, M. (red.) *Bortom kravallerna: Konflikt, tillhörighet och representation i Husby*, s. 157–186. Stockholm: Stockholmia förlag.
- de los Reyes, P., Hörnqvist, M., Boréus, K., Estrada, F., Flyghed, J., González Arriagada, A., Lundgren, M. & Lundström, M. (2014) *"Bilen brinner... men problemen är kvar": Berättelser om Husbyhändelserna i maj 2013*. Stockholm: Stockholmia förlag.
- de los Reyes, P. & Hörnqvist, M. (red.) (2016) *Bortom kravallerna: Konflikt, tillhörighet och representation i Husby*. Stockholm: Stockholmia förlag.
- Dikeç, M. (2011) "Från röster till oväsen: Ideologisk bestämning av icke artikulerade rättviserörelser". I: Listerborn, C., Molina, I. & Mulinari, D. (red.) *Våldets topografier: Beträktelser över makt och motstånd*, s. 144–173. Stockholm: Atlas.
- FMV (2019) Om förorten mot våld. FMV:s Facebooksida. Hämtad 20 november 2019. [https://www.facebook.com/pg/forortenmotvald/about/?ref=page\\_internal](https://www.facebook.com/pg/forortenmotvald/about/?ref=page_internal)
- Gilroy, P. (2013) "1981 and 2011: from social democratic to neoliberal rioting". *South Atlantic Quarterly*, 112 (3), s. 550–558. <https://doi.org/10.1215/00382876-2146467>
- González Arriagada, A. (2016) "Husby, motstånd och gemenskap". I: de los Reyes, P. & Hörnqvist, M. (red.) *Bortom kravallerna: Konflikt, tillhörighet och representation i Husby*, s. 53–69. Stockholm: Stockholmia förlag.
- Hall, S. (red.) (1978) *Policing the crisis: Mugging, the state, and law and order*. London: Macmillan.
- Hall, S. & Massey, D. (2010) "Interpreting the crisis: Doreen Massey and Stuart Hall discuss ways of understanding the current crisis". *Soundings*, 44, s. 57–71.
- Hörnqvist, M. (2016) "Riots in the welfare state: The contours of a modern-day moral economy". *European Journal of Criminology*, 13 (5), s. 573–589. <https://doi.org/10.1177/1477370816636901>
- Laclau, E. & Mouffe, C. (2008) *Hegemonin och den socialistiska strategin*. Göteborg: Glänta.
- Lundström, M. (2018). *Anarchist critique of radical democracy: The impossible argument*. Cham: Palgrave Macmillan.
- Mayer, M., Thörn, C. & Thörn, H. (2016) *Urban uprisings: Challenging neoliberal urbanism in Europe*. London: Palgrave Macmillan.
- Megafonen (2013) "Vi kräver en oberoende utredning av dödsskjutningen i Husby", 15 maj 2013. <https://www.svt.se/opinion/vi-kraver-en-oberoende-utredning-av-dodsskjutningen-i-husby>

- Moderaterna (2020) ”10 mönsterbrytande reformer för att stoppa gängen”, 17 september 2020. <https://moderaterna.se/10-monsterbrytande-reformer-att-stoppa-gangen>
- Regeringen (2019) ”Regeringen föreslår ytterligare åtgärder mot gängkriminaliteten”, 21 september 2019. <https://www.regeringen.se/artiklar/2019/09/regeringen-foreslar-ytterligare-atgarder-mot-gangkriminaliteten/>
- Sager, M. & Mulinari, D. (2018) ”Safety for whom? Exploring femonationalism and care-racism in Sweden”. *Women's Studies International Forum*, 68, s. 149–156. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2017.12.002>
- Sernhede, O., León Rosales, R. & Söderman, J. (2019) ”När betongen råtar sin rygg”: *Ortenrörelsen och folkbildningens renässans: från stigmatisering till kunskapsökande och social mobilisering*. Göteborg: Daidalos.
- Sveriges Radio (2013) ”Polisen gav fel uppgifter om dödsskjutning i Husby”, 14 maj 2013. <https://sverigesradio.se/artikel/5533869>
- Sveriges Radio (2017) ”Hjulstabo: Erkänn skjutningarna som nationell kris”, 31 mars 2017. <https://sverigesradio.se/artikel/6663876>
- SVT (2014) ”Poliskritik mot dödsskottet i Husby”, 11 februari 2014. <https://www.svt.se/nyheter/granskning/ug/poliskritik>
- Žižek, S. (2008) *Violence: Six sideways reflections*. New York: Picador.

# Arkiv

TIDSKRIFT FÖR SAMHÄLLSANALYS · NR 9

## PLATSKAMP

Vårt temanummer om hur kampen om förorten förs i vår samtid; om förorten, levd som föreställd, och spänningen där emellan.

### INNEHÅLL:

Magnus Dahlstedt, Lisa Kings & Nazem Tahvilzadeh,  
”Platskamp: inledande reflektioner”

Magnus Dahlstedt & James Frempong, ”Stå upp för  
orten”

René León Rosales & Aleksandra Ålund, ”Aktivism som  
platskamp”

Lisa Kings, ”Betydelsen av brobyggare”

Nazem Tahvilzadeh & Lisa Kings, ”Att göra kaos”

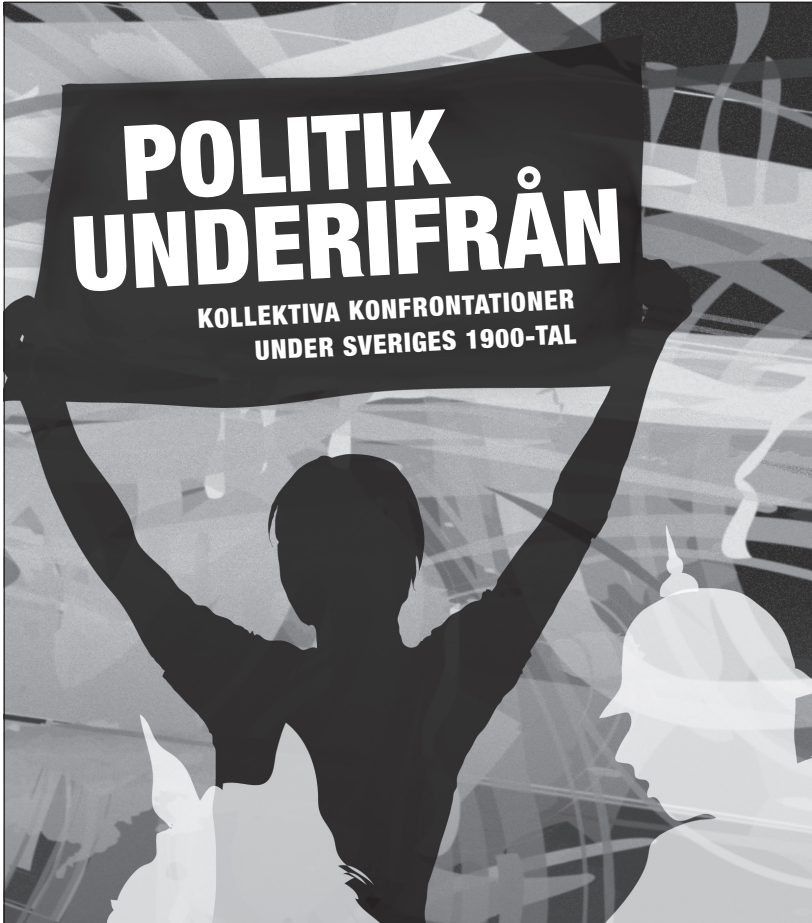
Vanja Lozic, ”Att lära av det lokala och experimentera”

Magnus Dahlstedt & Christophe Foutier, ”Förändringens  
agenter”

---

»Läs numret på [www.tidskriftenarkiv.se](http://www.tidskriftenarkiv.se)«

---



I **POLITIK UNDERIFRÅN** skriver historiker och samhällsvetare om politiska och sociala konflikter i 1900-talets Sverige då människor har brutit mot den dominerande politiska kulturens normer för hur man får göra politik och vilka som får delta i politiska processer. Från rösträttsstriden i början av seklet, över gatukravaller, vilda strejker och den gryende miljörelsens kamp, till konflikter om vem som har rätt att använda det urbana rummet åren efter murens fall.

Andrés Brink Pinto & Martin Ericsson (red.), Arkiv förlag, 216 sidor

»**LÄS MER OM BOKEN PÅ [WWW.ARKIV.NU](http://WWW.ARKIV.NU)**«